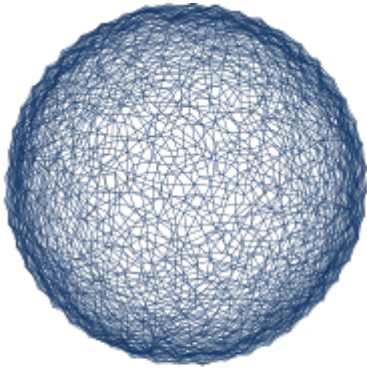

Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΟΥ “ΕΛΑΧΙΣΤΟΥ”

COP15
COPENHAGEN
UN CLIMATE CHANGE CONFERENCE 2009

Με τις ομιλίες του Αμερικανού Προέδρου Μπαράκ Ομπάμα και του Κινέζου ομολόγου του Γουέν Τζιαμπάο να μην παρεκκλίνουν από την γραμμή που ΗΠΑ και Κίνα κράτησαν καθόλη την διάρκεια της Διάσκεψης, η απογοήτευση για την αποτυχία των παγκόσμιων ηγετών να συμφωνήσουν για τα αυτονόητα και τα ερωτηματικά για το μέλλον μοιάζουν να είναι τα μόνα εξαχθέντα στοιχεία μετά από 11 ημέρες διαπραγματεύσεων και μήνες

προετοιμασιών.

Χαρακτηριστικό της κατάστασης είναι οι προσπάθειες στις οποίες αρκετοί συμμετέχοντες προβαίνουν για παραμονή των ηγετών στην πρωτεύουσα της Δανίας και μετά το προγραμματισμένο τέλος της Διάσκεψης.

Πολλοί κάνουν λόγο για ένα μεγαλοπρεπές φιάσκο, άλλοι ότι ολόκληρη η Διάσκεψη κρίνεται από την αποψινή νύχτα, την οποία όλοι χαρακτηρίζουν ως τη νύχτα της τελευταίας ευκαιρίας...

Τα Ηνωμένα Έθνη διέψευσαν τις φήμες που ήθελαν τους ηγέτες να παραμένουν στην Κοπεγχάγη και την Κυριακή προκειμένου να φτάσουν στην επίτευξη έστω και μία «ελάχιστης» συμφωνίας.

Η λογική του «ελάχιστου» άρχισε να διαφαίνεται έντονη από τις αρχές της εβδομάδας, όταν τα αναπτυσσόμενα κράτη αποχώρησαν για λίγες ώρες εις ένδειξη διαμαρτυρίας για την ανυποχώρητη στάση των ανεπτυγμένων κρατών. Την ημέρα που οι ΗΠΑ φάνηκαν παρελκυστικά να μιλούν έστω και χωρίς λεπτομέρειες για μία ετήσια χρηματοδότηση των ανεπτυγμένων κρατών προς τα αναπτυσσόμενα, εκπρόσωπος της ομάδας κρατών της Αφρικής τόνισε ότι **«ακόμα και μία κακή λύση θα είναι για τα κράτη της Αφρικής καλύτερη από τη μη-λύση».**

Ο θρίαμβος της λογικής του ελάχιστου

Ο Μπαράκ Ομπάμα μέσα στα μόλις οκτώ λεπτά που κράτησε ο λόγος του επισφράγισε αυτή ακριβώς τη λογική του «ελάχιστου», δηλώνοντας ότι «πρέπει να επιτευχθεί μια συμφωνία ακόμα και αν δεν είναι τέλεια».

Οι ΗΠΑ όμως, δεν ρίχνουν τις απαιτήσεις τους αφού δεν δέχονται μείωση περαιτέρω του 25% έως το 2020 με έτος βάσης όμως το 2005 -και όχι το 1990. Πρακτικά αυτό ισοδυναμεί με μία μείωση όχι μεγαλύτερη του 4%, αν έτος βάσης είναι το 1990.

Κατά κοινή παραδοχή, ο Μπαράκ Ομπάμα απογοήτευσε και τους τελευταίους υποστηρικτές του –οι οποίοι μειώνονταν σταθερά κάθε ημέρα της Διάσκεψης με τη στάση των Ηνωμένων Πολιτειών. Δεν πρόσφερε τίποτα περισσότερο από αυτό που είχε εξαγγείλει η υπουργός Εξωτερικών Χίλαρι Κλίντον για συμμετοχή των ΗΠΑ σε χρηματοδότηση των αναπτυσσόμενων κρατών. Η εξαγγελία της κ. Κλίντον, αν και ασαφής χαιρετίστηκε από πολλούς ως προανάκρουσμα της έλευσης Ομπάμα, ο οποίος όμως με τη σημερινή του ομιλία διέψευσε όποιους περίμεναν ακόμα κάτι περισσότερο.

Ο Αμερικανός Πρόεδρος παραδέχτηκε την αναγκαιότητα για χρηματοδότηση των αναπτυσσόμενων χωρών, από τις οποίες όμως απαίτησε όρους, αλλά και διαφάνεια στον τρόπο χρησιμοποίησης των χρηματικών ποσών και των περιβαλλοντικών δεικτών, ενώ προβαίνοντας σε λογικές εντυπωσιασμού υπενθύμισε ότι οι ΗΠΑ είναι πια ο δεύτερος μεγαλύτερος μολυντής του κόσμου και όχι ο πρώτος. Τα «καρφιά» τόσο για τη διαφάνεια όσο και περί μεγαλύτερου μολυντή είχαν ξεκάθαρο και πρώτο στόχο την Κίνα, τον επίσης μεγάλο μολυντή που σε όλη τη Διάσκεψη κράτησε τις υποσχέσεις και τις δεσμεύσεις για τον εαυτό της, επωφελούμενη της αδιαλλαξίας των ανεπτυγμένων κρατών...

Ο Κινέζος Πρωθυπουργός Γουέν Τζιαμπάο απάντησε στον Μπαράκ Ομπάμα λέγοντας ότι η Κίνα τάσσεται υπέρ της διαφάνειας των περιβαλλοντικών δεικτών ενώ υποσχέθηκε αόριστα ότι το Πεκίνο θα τηρήσει τις αναληφθείσες από το ίδιο δεσμεύσεις του, για μείωση της έντασης άνθρακα κατά 40-45% μέχρι το 2020, αλλά «και ακόμα περισσότερες».

«Αν το κλίμα ήταν τράπεζα»

Ο Λουίς Λούλα ντα Σίλβα, Πρόεδρος της Βραζιλίας δήλωσε ότι με τέτοιου είδους διαπραγματεύσεις δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί συμφωνία, ενώ επέκρινε και την σύνθεση των φόρα δηλώνοντας πως «ο τρόπος με τον οποίο διεξάγονται μου θύμισε τις ατελείωτες νύχτες που διαπραγματευόμασταν με τις διοικήσεις των εταιριών, όταν ήμουν ηγέτης συνδικάτου».

Εκτός της οργής του αναπτυσσόμενου κόσμου όμως, ακόμα και η Ευρωπαϊκή Ένωση εξέφρασε την δυσφορία της τόσο για την ομιλία Ομπάμα όσο και για τη στάση του Πεκίνου.

Το γύρο του κόσμου κάνει το χθεσινό σχόλιο του Προέδρου της Βενεζουέλας Ούγκο Τσάβες ο οποίος απευθυνόμενος στις πλούσιες χώρες από το βήμα της Διάσκεψης δήλωσε ότι «όλοι εσείς οι πλούσιοι, αν το κλίμα ήταν τράπεζα, θα το είχατε σώσει!». Η «παράσταση» του εκρηκτικού Τσάβες συνεχίστηκε σήμερα όταν αποκάλυψε τον Μπαράκ Ομπάμα «μεγάλο μολυντή» (κατά το «μεγάλο Σατανά» που χρησιμοποίησε για τον Τζορτζ Μπους).

Φωτό:Wikimedia

Ανεξαρτήτως του αν συμφωνεί ή όχι κάποιος με τον Ούγκο Τσάβες, η δήλωσή του είχε τεράστια σημασία και δυναμική γιατί αποκάλυψε το δομικό πρόβλημα της Διάσκεψης, την πλήρη επικράτηση δηλαδή των οικονομικών συμφερόντων έναντι των περιβαλλοντικών. Ο Τσάβες μάλιστα αναφερόμενος στα 100 εκατομμύρια δολάρια χρηματοδότησης προς τις αναπτυσσόμενες χώρες, υπενθύμισε ότι «οι ετήσιες αμυντικές δαπάνες των ΗΠΑ φτάνουν ετησίως τα 700 εκατομμύρια δολάρια».

Οι τελευταίες ευκαιρίες

Ανάμεσα στα εθνικά και πάνω από όλα οικονομικά τείχη που ύψωσαν τα κράτη και έκαναν αδύνατη οποιαδήποτε συμφωνία τα Ηνωμένα Έθνη αποτυγχάνουν στην προσπάθεια που επίμονα καταβάλλουν για την επίτευξη συμφωνίας προς συγκράτηση της αύξησης της μέσης παγκόσμιας θερμοκρασίας έως 2 βαθμούς Κελσίου.

Το κείμενο περιφερόμενο σε φόρα και εθνικές αντιπροσωπείες μετατρεπόταν και γινόταν όλο και πιο αδύνατο κάθε φορά, καθώς οι ανεπτυγμένες χώρες απαιτούν από τις αναπτυσσόμενες να φτάσουν οι εκπομπές ρύπων τους στο ανώτατο σημείο τα αμέσως επόμενα χρόνια (δεδομένο πρακτικά αδύνατο) αλλά και να σταματήσει η ισχύς του Πρωτοκόλλου του Κιότο, μέχρι την επίτευξη της επόμενης ενιαίας παγκόσμιας κλιματικής συμφωνίας. Επιπλέον πολλά από τα πλούσια κράτη μπορούσαν να δεσμευτούν για μειώσεις ρύπων μόνο σε μακροπρόθεσμο πλάνο το οποίο έκανε λόγο για το 2050 και όχι για το 2020. Το κείμενο μέχρι και το βράδυ της Παρασκευής είχε φτάσει στην έκτη εκδοχή του και το όλο ζήτημα έχει πλέον αρχίζει να αποκτά γραφική διάσταση. Συνεχίζει όμως για τις ελάχιστες ώρες που απομένουν, να αποτελεί ίσως την μοναδική ελπίδα για την επίτευξη μιας κοινής συμφωνίας.

Ένα άλλο κείμενο στο οποίο ήλπιζαν αρκετοί και η σύνταξη του ολοκληρώθηκε μετά από εξαντλητικές διαπραγματεύσεις σήμερα τα ξημερώματα, δεν δέσμευε αλλά παρότρυνε τα κράτη ότι «οφείλουν» να προβούν σε μέτρα για να προλάβουν περαιτέρω αύξηση της παγκόσμιας θερμοκρασίας πάνω από δύο βαθμούς. Γρήγορα και αυτό αποτέλεσε αντικείμενο επικρίσεων.

Μια ακόμα προσπάθεια καταβάλλει την τελευταία στιγμή και ο Βρετανός Πρωθυπουργός Γκόρντον Μπράουν, ο οποίος ανάμεσα στα ανταλλαχθέντα πυρά Κίνας-ΗΠΑ, προσπαθεί να παρατείνει τις διαπραγματεύσεις με στόχο την δέσμευση για μια νέα Διάσκεψη σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα.

Φάρσα;

Ο Βρετανός υπουργός Ενέργειας Εντ Μίλιμπαντ είχε προειδοποιήσει από το βράδυ της Πέμπτης ότι «αν δεν καταφέρουμε να φτάσουμε σε μία συμφωνία οι πολίτες του κόσμου θα είναι εξοργισμένοι και θα έχουν δίκιο» και σημείωσε ότι η Διάσκεψη της Κοπεγχάγης κινδυνεύει να μετατραπεί σε «φάρσα».

Φάρσα πάντως δεν ήταν όλες αυτές τις ημέρες τα πρωτοφανή αστυνομικά μέτρα, οι κατά εκατοντάδες προληπτικές συλλήψεις, η πολύ σκληρή αντιμετώπιση χιλιάδων ειρηνικών διαδηλωτών που θυμίζει άλλες εποχές, και η πολύ αυστηρή επιλογή των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων ή άλλων Οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών οι οποίες μπορούσαν να παρακολουθήσουν τις εργασίες της Διάσκεψης. Οι πολίτες κατά τους ηγέτες -οι οποίοι δεν μπορούν να συμφωνήσουν- προφανώς δεν πρέπει να έχουν θέση για το περιβάλλον.

Φάρσα δεν είναι επίσης το γεγονός ότι σύμφωνα με έρευνα των Ηνωμένων Εθνών, ακόμα και αν τηρήσουν τα έθνη μεμονωμένα τις μέχρι τώρα υποσχέσεις και προτάσεις τους, ο κόσμος δεν μπορεί να περιμένει τίποτα λιγότερο από μία μέση αύξηση της παγκόσμιας θερμοκρασίας της τάξεως των 3 τουλάχιστον βαθμών Κελσίου.

Άρης Καπαράκης
Συνεργάτης της ΜΚΟ Σόλων
aris@solon.org.gr
18 Δεκεμβρίου 2009